

Interreg - IPA CBC

Croatia - Serbia

EcoWet

**AKCIONI PLAN
ZA UNAPREĐENJE
EKOSISTEMSKIH USLUGA**

Izdavač: Pokret Gorana Sremske Mitrovice

Urednici: Mirjana Bartula, Ivan Damjanović

Autori: Dragan Miločić, Marina Škunca (Geonatura d.o.o.), Aljoša Duplić, Ivan Damjanović (Zeleni Osijek)

Dizajn: Vjeran Vidaković

Štampa: "M.P.P." Ruma • Tiraž: 600

Ova publikacija je štampana u okviru projekta EcoWET - Procena usluga vlažnih ekosistema u prekograničnom području Hrvatska – Srbija koji finansira Evropska unija u okviru prvog poziva INTERREG IPA programa prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija.

Prilog 1: Popis institucija kontaktiranih prilikom obrade podataka i/ili izrade Akcionog plana

Republika Hrvatska

- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
- Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
- Inspekcija zaštite prirode
- Hrvatske vode, VGO za Dunav i donju Dravu
- Hrvatske vode, VGO za srednju i donju Savu
- Hrvatske šume, UŠP Osijek, Odjel za ekologiju
- Hrvatske šume UŠP Vinkovci, Odjel za ekologiju, Odjel za lovstvo
- Javna ustanova Park Prirode Kopački rit
- Fakultet Agrobiotehnoloških znanosti, Osijek
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko – srijemske županije
- Športsko – ribolovni savez Osječko – baranjske županije
- Športsko – ribolovni savez Vukovarsko – srijemske županije
- Upravni odjel za poljoprivredu Osječko – baranjske županije
- Upravni odjel za kontinentalni turizam Osječko – baranjske županije
- Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
- Upravni odjel za poljoprivredu i infrastrukturu Vukovarsko – srijemske županije
- Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša Vukovarsko – srijemske županije
- Upravni odjel za turizam i kulturu Vukovarsko – srijemske županije
- Grad Donji Miholjac
- Općina Bilje
- Turistička zajednica Osječko – baranjske županije
- Turistička zajednica Vukovarsko – srijemske županije
- Turistička zajednica Baranje
- Turistička zajednica grada Donjeg Miholjca
- Turistička zajednica općine Bilje
- Udruga „Dravski vir“, Donji Miholjac

Republika Srbija

- Javno preduzeće „Vojvodinašume,“
- Javno preduzeće „Vode Vojvodine“
- Pokrajinski zavod za zaštitu prirode
- Agencija za ruralni razvoj Grada Sremska Mitrovica
  - Turistička organizacija opštine Ruma
  - Turistička organizacija Sremske Mitrovice
  - Turistička organizacija opštine Šid
- Lovačko udruženje „Graničar 1918“ Jamena
  - Lovačko udruženje „Jedinstvo“ Platičevo
- Ribolovačko društvo „Karaš“, Mačvanska Mitrovica
  - Odred izvidjača Ruma
- Osnovna škola „Dobrosav Radosavljević Narod“, Mačvanska Mitrovica
  - Mesna Zajednica Jamena
  - Mesna zajednica Platičevo

Projektni partneri:

Sudruga za zaštitu prirode i okoliša
ZELENI OSIJEK

J.U. AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PRIMORDIJALnim VRIJEDNOSTIMA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Ovaj projekt finansira Evropska unija
This project is funded by the European Union

Projekt sufinanciraju

Vlada Republike Hrvatske
Ured za udruge

Općina Bilje

HRVATSKE VODE

Sadržaj

Prilog 1: Popis institucija kontaktiranih prilikom obrade podataka i/ili izrade	2
Aкционог плана	
Predgovor	4
Uvod	5
Aкциони план за унапређење екосистемских услуга	7
SPECIFIČNI CILJ 1: Обнова и очување екосистема на бази вреднованја екосистемских услуга у функцији побољшања капацитета екосистема за пружење одабраних (кључних) услуга	8
SPECIFIČNI CILJ 2: Унапређење институционалног оквира у функцији побољшања услуга екосистема	21
SPECIFIČNI CILJ 3: Стварање бaze зnanja, умrežavanje i razvoj kapaciteta	25

AKCIONI PLAN ZA UNAPREĐENJE EKOSISTEMSKIH USLUGA

Predgovor

Sredinom 2017. godine započet je projekt „EcoWET – Procena usluga vlažnih ekosistema u prekograničnom području Hrvatska – Srbija“ sa ciljem održivog razvoja i očuvanja jedinstvenih vlažnih i rečnih ekosistema u pograničnom području Hrvatske i Srbije. Projekat su pokrenuli Pokret gorana Sremske Mitrovice, Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode i Javna ustanova Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije, a finansira ga Evropska unija u okviru Interreg IPA programa prekogranične saradnje Hrvatska-Srbija 2014-2020.

Od šest pilot područja, tri se nalaze u Republici Hrvatskoj (Spačvanski bazen, Sjeverno hrvatsko Podunavlje i Posebni ornitološki rezervat Podpanj i ribnjaci Donji Miholjac), a tri u Republici Srbiji (Specijalni rezervat prirode Zasavica, Bara Trskovača i Bosutske šume).

Projektom je, između ostalog, predviđeno uspostavljanje zajedničkog metodološkog pristupa za ocenu stanja i usluga ekosistema i izrada Akcionog plana za procenu ekosistemskih sluga, pri čemu važan aspekt predstavlja niz radionica, kao i kontinuirana saradnja sa različitim zainteresovanim stranama, naročito lokalnim zajednicama pilot područja.

EcoWET projektni tim

Uvod

Projektom EcoWET obuhvaćeno je područje najočuvanijih rečnih i močvarnih ekosistema u Evropi - vlažna i močvarna staništa i rečni ekosistemi srednjeg Podunavlja, donjeg toga reke Drave i Save do ušća u Dunav.

Očuvanost i bogatstvo prirodnih vrednosti te stoletni suživot čoveka i prirode čine ovo područje jedinstvenim svetskim biserom koje je prepoznačala i međunarodna zajednica, proglašivši prvi prekogranični Uneskov rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav. Pritom, Park prirode Kopački rit (Hrvatska) i Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje (Srbija) predstavljaju jezgro tzv. evropskog Amazona. Ovde Dunav ima karakteristike srednjeg toka nizijskih reka i tzv. unutrašnju deltu - specifičan fenomen svojstven Dunavu kada dolazi do izlivanja vode iz korita na okolno područje, pri čemu se formiraju plodne i raznovrsne aluvijalne ravnice i šume. Te osobine reke ujedno su zaslužne za posebnosti krajolika Srednjeg Podunavlja.

Reka Drava smatra se jednom od najočuvanijih evropskih reka. Aluvijalni procesi kontinuirano oblikuju jedinstven krajolik, koji karakteriše velika raznovrsnost vodenih, močvarnih i vlažnih staništa.

Sporo vijugajući kroz livade i hrastove šume, reka Sava predstavlja izuzetan primer suživota s prirodom gde se susreću potreba ljudi za resursima i očuvanje prirodnih vrednosti. Nepregledne poplavne šume hrasta lužnjaka u plavnoj dolini reke Save predstavljaju jedan od poslednjih i ujedno najvećih celoviti ekosistem listopadnih šuma. Spačvanski basen (Hrvatska) i Bosutske šume (Srbija) reprezentativni su primer ovog vrednog prirodnog bisera.

Sprudovi i strme rečne obale, rečna ostrva i rukavci, trščaci i rogozici, galerijske šikare vrba i topola, i poplavne šume projektom zahvaćenog područja dom su mnogobrojnim ugroženim i retkim biljnim i životinjskim vrstama. Međutim,

degradacija staništa usled neadekvatnog upravljanja vodnim resursima, intenzivne poljoprivrede i zagađenja tla preteranom upotrebom pesticida i veštačkih đubriva, unosa i širenja invazivnih stranih vrsta, krivolova i preteranog iskorišćavanja prirodnih resursa predstavljaju i dalje izrazit pritisak na prirodne vrednosti predmetnog područja.

Nadamo se da će Akcioni plan izložen u nastavku dokumenta doprineti obnovi i/ili očuvanju jedinstvenih rečnih i močvarnih ekosistema u pograničnom području Hrvatske i Srbije i osigurati pružanje njihovih usluga, smanjujući pritom antropogeni pritisak na prirodne vrednosti područja, omogućujući bolju razmenu iskustva i međusektorsku saradnju.

Osnova za donošenje Akcionog plana za unapređenje ekosistemskih usluga i njegov doprinos ispunjenju strateških ciljeva na nacionalnom, evropskom i globalnom nivou

Osnovu za donošenje ovog Akcionog plana predstavljaju Strategija i akcioni plan zaštite prirode Republike Hrvatske, temeljni dokumenti zaštite prirode kojima se određuju dugoročni ciljevi i smernice očuvanja biodiverziteta i geodiverziteta (čl. 10. Zakona o zaštiti prirode NN 80/13, 15/18, 14/19).

Posmatrajući viziju i strateške ciljeve Strategije i akcionog plana zaštite prirode Republike Hrvatske za period od 2017. do 2025. godine (NN72/17), Akcioni plan za unapređenje ekosistemskih usluga doprinosi:

- Strateškom cilju 2: Smanjiti direktnе pritiske na prirodu i potstaći održivo korišćenje prirodnih dobara;
- Strateškom cilju 4: Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi;
- Strateškom cilju 5: Podići nivo znanja, razumevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.

U Republici Srbiji osnova za izradu akcionog plana predstavlja član 13 Zakona o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS", br. 135/2004, 36/2009, 36/2009, 95/2018), kao i Nacionalna strategija održivog korišćenja prirodnih resursa i dobara.

Nadalje, ovaj Akcioni plan doprinosi ostvarenju ciljeva niza međunarodnih strateških dokumenata za zaštitu biodiverziteta, pri čemu se posebno ističu:

- Strategija Evropske unije o biodiverzitetu do 2020. godine koja po prvi puta stavlja naglasak na usluge ekosistema i hitnu potrebu da se one očuvaju i obnove;
- Konvencija o biološkoj raznovrsnosti (Convention on Biological Diversity – CBD) i pripadajući Strateški plan za biodiverzitet koji sadrži 20 Aichi ciljeva za smanjenje pritisaka na biodiverzitet, očuvanje biodiverziteta na svim nivoima, poboljšanje i održavanje dobrobiti koje dobijamo od biodiverziteta, kao i osiguranje jačanja kapaciteta;
- Agenda 2030. za održivi razvoj koja sadrži 17 globalnih ciljeva održivog razvoja, pri čemu je

Cilj 15 direktno umeren na zaštititu, obnovu i sprovođenje održive upotrebe kopnenih ekosistema i zaustavljanje gubitka biodiverziteta.

Takođe, bitno je istaći da će sprovođenje Akcionog plana za unapređenje ekosistemskih usluga doprineti uspješnoj implementaciji Ekološke mreže Natura 2000, tj. Direktive o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Council Directive 92/43/EEC), i Direktive o očuvanju divljih ptica (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC) kroz obnovu i/ili očuvanje povoljnog stanja očuvanosti određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta.

Akcioni plan za unapređenje ekosistemskih usluga

Na osnovu podataka prikupljenih u toku realizacije projekta EcoWET, niza radionica sa relevantnim zainteresovanim stranama (direktno uključenim u upravljanje predmetnim područjem i/ili pojedinim prirodnim resursima), i rezultatima ocene stanja i usluga ekosistema, pristupilo se izradi plana zaštite, očuvanja i održivog korištenja vlažnih ekosistema, tj. izradi Akcionog plana za unapređenje ekosistemskih usluga.

Akcioni plan se sastoji od dve celine:

- (1) zajedničkog plana koji se odnosi na svih šest pilot područja, pri čemu je poželjno da predviđene aktivnosti budu realizovane i izvan pilot područja, odnosno na prostoru celog područja programa prekogranične saradnje Hrvatske i Srbije;
- (2) dodatnih aktivnosti specifičnih za pojedino pilot područje.

Definisana su tri specifična cilja, a za svaki od njih su predloženi koraci koji treba da dovedu do ostvarenja predloženih ciljeva.

SPECIFIČNI CILJ 1: Obnova i očuvanje ekosistema na bazi vrednovanja usluga ekosistema, a u funkciji poboljšanja kapaciteta ekosistema za pružanje odabranih (ključnih) usluga

- Korak 1.1: Priprema i sprovođenje obnove ekosistema
- Korak 1.2: Praćenje obnove i/ili očuvanja ekosistema i analiza ostvarenog

SPECIFIČNI CILJ 2: Unapređenje institucionalnog okvira u funkciji poboljšanja usluga ekosistema

- Korak 2.1: Međusektorska saradnja na polju obnove i/ili očuvanja ekosistema

SPECIFIČNI CILJ 3: Stvaranje baze znanja, umrežavanje i razvoj kapaciteta

- Korak 3.1: Stvaranje baze znanja, umrežavanje i razvoj kapaciteta
- Korak 3.2: Diseminacija rezultata obnove i/ili očuvanja ekosistema i unapređenja institucionalnog okvira

SPECIFIČNI CILJ 1: Obnova i očuvanje ekosistema na bazi vrednovanja ekosistemskih usluga u funkciji poboljšanja kapaciteta ekosistema za pružanje odabranih (ključnih) usluga

Korak 1.1: Priprema i sprovođenje obnove ekosistema

Pojašnjenje skraćenica

Nosilac realizacije: OCD = organizacije civilnog društva; L = lovstvo; P = poljoprivreda; Š = šumarstvo; VG = vodno gospodarstvo; ZP = zaštita prirode; JLS = jedinice lokalne samouprave, ZS = zaštićeno stanište, VP = vodoprivreda, MZ = Ministarstvo znanosti

Prioritet: N = nizak, S = srednji, V = visok

Ekosistemske usluge: ES = relevantne usluge ekosistema čiji kvalitet i/ili opseg želimo da poboljšamo pojedinom aktivnošću; B = biodiverzitet; DD = divlja dobra; KD = kultivisana dobra; KU = kulturološke usluge; KL = usluge regulacije klime; TR = turizam i rekreacija bazirani na prirodi; V = vodne usluge..

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
A.1.1.1. Istražiti pokretače gubitka biodiverziteta i utvrditi mogućnosti za ublažavanje ili izbegavanje njihovog uticaja.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Izrađena studija (izveštaj).	V	Sve ES, naročito B
A.1.1.2. Utvrditi značajno degradirane ekosisteme i područja sa najvećim potencijalom za zaštitu i obnovu u funkciji poboljšanja kapaciteta ekosistema za pružanje odabranih (ključnih) usluga, a u skladu s ciljevima evropskih i nacionalnih strategija i akcionih planova za biodiverzitet .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Izrađena studija (izveštaj) s listom prioriteta za obnovu .	V	Sve ES, naročito B
A.1.1.3. Izraditi plan(ove) za obnovu i/ili očuvanje ekosistema ¹ koji će uključivati jasne i mjerljive ciljeve i popis mera (aktivnosti) potrebnih za dostizanje istih .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Broj izrađenih planova.	V	Sve ES, naročito B
A.1.1.4. Utvrditi izvore finansiranja sprovođenja planova za obnovu i/ili očuvanje ekosistema .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Izveštaj (popis) mogućih izvora finansiranja.	V	Sve ES, naročito B
A.1.1.5. Osigurati sredstva za obnovu i/ili očuvanje ekosistema .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP	Osigurana sredstva. U slučaju da nisu osigurana sredstava - broj pripremljenih projektnih prijava .	V	Sve ES, naročito B
A.1.1.6. Istražiti da li je obnova ekosistema usklađena s novim ciljevima evropskih strategija i akcionih planova za biodiverzitet (post-2020).	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	OCD i/ili ZP	Sažet izveštaj.	S	Sve ES, naročito B
A.1.1.7. Sprovesti planove obnove i/ili očuvanja ekosistema .	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	OCD i/ili ZP u partnerstvu s relevantnim stejkholderima	Broj sprovedenih planova (tj. popis sprovedenih aktivnosti).	V	Sve ES, naročito B

¹ tj. obnovu i/ili očuvanje vrsta i/ili staništa

Aktivnosti specifične za pojedino pilot područje

Posebni ornitološki rezervat Podpanj i ribnjaci Donji Miholjac

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
B.1.1.1. Izraditi Elaborat zaštite okoliša sredine i Plan obnove parka, perivoja i dvorca Prandau -Mailath.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	JLS, ZP	Elaborat zaštite okoliša i Idejni projekt obnove parka .	V	B, KU, TR,
B.1.1.2. Izraditi Plana upravljanja parkom i botaničkim vrtom .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	JLS	Plan upravljanja parkom.	V	B, KU, TR,
B.1.1.3. Izrada Elaborata zaštite okoliša za zahvat revitalizacije staništa POR Podpanj koji će sagledati najrelevantniju tehniku, alate i procese kako bi se izbjegao neželjeni uticaj na biološku raznovrsnost i ciljeve očuvanja ekološke mreže .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	JLS / VG / ZP	Elaborat zaštite okoliša revitalizacije staništa POR Podpanj .	V	Sve ES
B.1.1.4. Spровести istraživanje biološke raznovrsnosti u cilju izrade stručne podloge za zaštitu lokaliteta Stara Drava .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Studija biološke raznovrsnosti istraživanog područja .	V	B
B.1.1.5. Napraviti popis invazivnih stranih vrsta prisutnih na pilot području te izdvojiti vrste koje na predmetnom području uzrokuju najveće štete po biološku raznovrsnost , ljudsko zdravlje i/ili upravljanje („prioritetne vrste“) .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP uz konzultiranje L, P, Š	Izrađena studija (izveštaj) s opisom korišćene metodologije (kriterijuma) i popisom invazivnih stranih vrsta.	S	B, DD, KD, TR,
B.1.1.6. Sprovesti obnovu parka, perivoja i dvorca Prandau -Mailath.	3 – 10 GODINA (2023 – 2026)	JLS	Izveštaj s popisom sprovedenih aktivnosti.	V	B, KU, TR,
B.1.1.7. Sprovesti revitalizaciju staništa POR Podpanj .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	JLS, ZP, VG	Izveštaj s popisom sprovedenih aktivnosti .	V	B, DD, KL, KU, TR, V
B.1.1.8. Izraditi stručnu podlogu za zaštitu lokaliteta Stara Drava, uz definisanje adekvatne kategorije zaštite (u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode) .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	OCD i/ili ZP	Izrađena stručna podloga za zaštitu lokaliteta Stara Drava.	V	B, DD, KL, KU, TR, V
B.1.1.9. Definisi sati aktivnosti neophodne za održivo upravljanje POR Podpanj i lokalitetom Stara Drava kod Donjeg Miholjca .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje JLS, Š, VG	Izveštaj s opisom potrebnih aktivnosti .	S	B, DD, KL, KU, TR, V
B.1.1.10. Kartirati „prioritetne“ invazivne strane vrste na prostoru pilot područja .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje L, P, Š, V i JLS	Karte rasprostranjenosti „prioritetnih“ invazivnih vrsta .	S	B, DD, KD, TR,
B.1.1.11. Izraditi plan upravljanja putem unosa i širenja te suzbijanja (uklanjanja) „prioritetnih“ invazivnih stranih vrsta	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje L, P, Š, V i JLS	Izrađen Plan upravljanja „prioritetnim“ invazivnim vrstama.	S	B, DD, KD, TR,

Sjeverno hrvatsko Podunavlje

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
C.1.1.1. Izraditi Elaborate ekološke revitalizacije kojom bi se osigurao protok vode kroz <ul style="list-style-type: none"> - severni deo Zmajevačkog dunavca (duž Zelenog otoka; uklanjanjem uzvodne pregrade i izmuljivanjem na kritičnim deonicama) - središnji deo Zmajevačkog dunavca (uklanjanjem t -pera na ulazu kanala i izmuljivanjem na kritičnim deonicama), - zapadni ogrank Zmajevačkog dunavca (izmuljivanjem na kritičnim deonicama) - Monjoroški dunavac (izmuljiva njem te izgradnjom mosta za prelaz na najvišem delu terena). Elaborati pritom treba da sagledaju i najrelevantniju tehniku, alate i procese, odnosno propisati potrebne mere kako bi se izbegao neželjeni uticaj na biološku raznovrsnost i ciljeve očuvanja ekološke mreže .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	JLS / VG / ZP	Elaborati zaštite okoliša revitalizacije staništa na navedenim lokalitetima .	V	B, DD, KL, KU, TR, V
C.1.1.2. Istražiti mogućnosti i odrediti lokacije za smanjenje intenziteta čišćenja melioracijskih kanala te pripremiti predlog za uklapanje zaključaka u plan održavanja melioracijskih kanala .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	VG uz konsultovanje ZP	Izrađena studija (zveštaj) s popisom lokacija i Predlog za uklapanje zaključaka u plan održavanja melioracijskih kanala .	V	B, DD, KU, KL, V
C.1.1.3. Sagledati potrebne mere za očuvanje minimalno sadašnje dužine prirodnih neutvrđenih obala i istražiti mogućnosti za povećanje iste.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	VG uz konsultovanje ZP	Izrađena studija (zveštaj) s popisom mera; dužina (površina staništa) prirodnih neutvrđenih obala.	V	B, DD, KU, V
C.1.1.4. Istražiti mogućnosti (i propisati mera) za zaštitu mreže rečnih otoka (te prepuštanje istih prirodnim procesima) p rilikom planiranja plovнog puta .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VG	Izrađena studija (zveštaj) s popisom mera.	V	B, KU, TR, V
C.1.1.5. Ob eležiti riblje zone (staze) i edukovati ribolovce o održivom korištenju prirodnih resursa .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD	Popis ribljih zona i broj edukovanih ribara	S	TR
C.1.1.6. Izraditi popis invazivnih stranih vrsta prisutnih na pilot području i izdvojiti vrste koje na predmetnom području uzrokuju najveće štete po biološku raznovrsnost , ljudsko zdravlje i/ili upravljanje („prioritetne vrste“) .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP uz konsultovanje L, P, Š	Izrađena studija (izveštaj) s opisom korišćene metodologije (kriterijuma) i popisom invazivnih stranih vrsta.	S	B, DD, KD, TR

Sjeverno hrvatsko Podunavlje

C.1.1.7. Edukovati korisnike o prednostima i mogućnostima sprovođenja agroekolišnih mera: – uspostavljanje poljskih traka (živica i cvjetnih traka) duž rubova kultiviranih površina; – uspostavljanje zelenog pojasa (živica) između poljoprivrednih površina i vodotoka; – uzgoj autohtonih pasmina; – smanjenje prekomernog unosa veštačkih dубriva ; – smanjenje upotrebe insekticida i upotreba bioloških sredstava; – korišćenje antiparazitskih lekova koji nisu štetni za pojedine grupe životinja (npr. slepe miševe); – mogućnostima ostvarivanja podsticaja iz Programa ruralnog razvoja RH .	1 - 6 GODINA (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP ili P uz konsultovanje ZP	Broj izrađenih publikacija (brošura, letaka) i / ili održanih predavanja.	S	B, DD, KD, KU, KL, V
C.1.1.8. Sprovesti ekološku revitalizaciju severnog dela (duž Zelenog otoka), središnjeg dela i zapadnog ogranka Zmajevačkog dunavca i Monjoroškog dunavca .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG uz konsultovanje ZP	Izveštaj s popisom sprovedenih aktivnosti; površina revitalizovanog staništa.	V	B, DD, KL, KU, TR, V
C.1.1.9. Kartirati „prioritetne“ invazivne strane vrste na prostoru pilot područja .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje L, P, Š, V i JLS	Karte rasprostranjenosti „prioritetnih“ invazivnih vrsta.	S	B, DD, KD, TR,
C.1.1.10 . Izraditi plan upravljanja putevima unosa i širenja te suzbijanja (uklanjanja) „prioritetnih“ invazivnih stranih vrsta.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje L, P, Š, V i JLS	Izrađen Plan upravljanja „prioritetnim“ invazivnim stranim vrstama.	S	B, DD, KD, KU, TR.
C.1.1.11. Izraditi plan prevencije širenja stranih (invazivnih) uzročnika bolesti i nametnika na vrstama .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	L, P, Š uz konsultovanje ZP i JLS	Izrađen Plan prevencije širenja stranih (invazivnih) uzročnika bolesti i nametnika na vrstama.	V	B, DD, KD, KU, TR.
C.1.1.12. Izraditi Plan razvoja turizma i rekreacije zasnovanih na prirodi koji će istovremeno sagledati upravljanje posetiocima i mogućnosti – obnove (i prenamene) kulturnih dobara; – programske i infrastrukturnog umrežavanja; – razvoja positeljske infrastrukture uz uključivanje lokalne zajednice .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	JLS uz konsultovanje ZP	Izrađen Plan razvoja turizma i rekreacije zasnovanog na prirodi.	S	B, KU, TR

Spačvanski basen

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
D.1.1.1. Izraditi hidrodinamički model kao podlogu za upravljanje vodama .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	VG	Izrađen hidrodinamički model.	V	B, KL, V
D.1.1.2. Proceniti trenutno stanje vlažnih i močvarnih staništa i izraditi listu prioritetnih lokacija za restauraciju / revitalizaciju .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Izrađena studija (izveštaj) s popisom prioritetnih lokacija za restauraciju / revitalizaciju.	V	B, DD, KL, KU, TR, V
D.1.1.3. Proceniti stanje vodotoka prisutnih na pilot području - Spačva, Studva, Brežnica, Biđ i Bosut .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	VG i ZP	Izrađena studija (izveštaj) s opisom postojećeg stanja.	V	B, DD, KU, TR, V
D.1.1.4. Izraditi popis invazivnih stranih vrsta prisutnih na pilot području i izdvojiti vrste koje na predmetnom području uzrokuju najveće štete po biološku raznovrsnost , ljudsko zdravlje i/ili upravljanje („prioritetne vrste“) .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP uz konsultovanje L, P, Š	Izrađena studija (izveštaj) s opisom korišćene metodologije (kriterijuma) i popisom invazivnih stranih vrsta.	S	B, DD, KD, TR,
D.1.1.5. Povećati biološku raznovrsnost postavljanjem kućica za ciljne vrste ekološke mreže (ptice i šišmiše) .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP i/ili Š	Izveštaj s navedenim brojem i lokacijama postavljenih kućica.	S	B
D.1.1.6. Edukovati korisnike o prednostima i mogućnostima sprovođenja agroekolišnih mera: <ul style="list-style-type: none"> - smanjenje prekomernog unosa veštačkih dubriva ; - uspostava zelenog pojasa (živica) između poljoprivrednih površina, a naročito na potezu uz vodotoke mogućnostima ostvarivanja podsticaja iz Programa ruralnog razvoja RH .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP ili P uz konsultovanje ZP	Broj izrađenih publikacija (brošura, letaka) i / ili održanih predavanja.	S	B, DD, KD, KU, KL, V
D.1.1.7. Kartirati „prioritetne“ invazivne strane vrste na prostoru pilot područja .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje L, P, Š, V i JLS	Karte rasprostranjenosti „prioritetnih“ invazivnih vrsta.	S	B, DD, KD, TR
D.1.1.8. Izraditi plan upravljanja putevima unosa i širenja , i suzbijanja (uklanjanja) „prioritetnih“ invazivnih stranih vrsta .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP uz konsultovanje L, P, Š, V i JLS	Izrađen Plan upravljanja „prioritetnim“ invazivnim vrstama.	S	B, DD, KD, TR
D.1.1.9. Koristiti retencijski kapacitet Spačvanskog bazena i izraditi Plan održavanja retencijskog kapaciteta Spačvanskog bazena .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG, Š	Površina područja koje se koristi kao retencija; izrađen Plan održavanja retencijskog kapaciteta Spačvanskog bazena	V	B, V
D.1.1.10. Sprievesti restauraciju / revitalizaciju odabranih vlažnih i močvarnih staništa .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG uz konsultovanje ZP	Izveštaj s popisom sprovedenih aktivnosti; površina revitalizovanog staništa.	V	B, DD, KL, KU, TR, V
D.1.1.11. Poboljšati stanje vodotoka gdje je, na osnovu praćenja stanja od strane Hrvatskih voda, stanje procenjeno kao nezadovoljavajuće .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG uz konsultovanje ZP	Izveštaj s popisom sprovedenih aktivnosti.	V	B, DD, KL, KU, TR, V
D.1.1.12. Očuvati i, po potrebi, uspostaviti zeleni pojас (živice) između poljoprivrednih površina i vodotoka .	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	VG i/ili P uz konsultovanje Z	Dužina očuvanih i novouspostavljenih zelenih površina (živica) u odnosu na ukupnu dužinu kontaktne zone poljoprivrednih površina i vodotoka na pilot području.	S	B, DD, KD, V

Bara Trskovača

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
E.1.1.1. Izraditi studiju i/ili naučno - istraživački projekat kojim bi se sagledali stanje, ispunjenje strateških ciljeva i mera zaštite ekosistema, kao i uslovi i način korišćenja kroz ekosistemске usluge po isteku 10-godišnjeg perioda zaštite 2012-2021, a za novi period do 2030. godine .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, Naučno – istraživačka institucija	Izrađena studija i/ili naučno - istraživački projekat	V	Sve ES
E.1.1.2. Izraditi studiju o biomasi, potencijalima, upotrebi i odlaganju.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, Naučno – istraživačka institucija	Izrađena studija i/ili naučno - istraživački projekat	V	KD
E.1.1.3. Istražiti pokretače gubitka biodiverziteta u ZS Bara Trskovača i utvrditi mere za ublažavanje ili izbegavanje njihovog uticaja, sa posebnim akcentom na održavanje stabilnog vodnog režima i redovno održavanje vlažnih livada.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	Integralno planiranje, ZP, VP	Izrađena kraća studija (izveštaj) sa listom operativnih mera	V	V B
E.1.1.4. Izvršiti zoniranje - definisanje oblasti sa različitim nivoima ugroženosti biodiverziteta i delove područja sa najvećim potencijalom za zaštitu i obnovu u funkciji poboljšanja kapaciteta ekosistema za pružanje odabranih (ključnih) usluga.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Izrađena kraća studija (izveštaj) sa listom prioriteta (lokaliteta) za obnovu	V	Ključne usluge
E.1.1.5. Izraditi plan(ove) za obnovu i/ili očuvanje ekosistema ¹ koji će uključivati jasne i merljive ciljeve i popis mera (aktivnosti) potrebnih za dostizanje istih .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Broj izrađenih planova	V	Sve ES
E.1.1.6. Sprovedi tzv „odgovarajuću procenu“ prema Direktivi o staništima kako bi se procenio uticaj planova i projekata na staništa i vrste ZS Bara Trskovača.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Status zaštite definisan strukturom i funkcijama staništa, budućim izgledima i mogućnostima njegovog obnavljanja	S	Sve ES
E.1.1.7. Razvoj partnerstva za upravljanje vodnim problemom u ZS Bara Trskovača - utvrđivanje uloga i odgovornosti nadležnih za upravljanje vodnim problemom ,	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VP, Vlasnici njiva, MZ, OCD	Ojačane društvene veze unutar lokalnih zajednica.	V	B, V

¹ tj. obnovu i/ili očuvanje vrsta i/ili staništa

Bara Trskovača

E.1.1.8. Obezbeđenje optimalnog vodnog režima u ZS – odabrati i usvojiti zajedničku realnu opciju koja će obezbediti trenutno optimalan vodni režim sa stanovišta VP i ZP .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VP, Vlasnici njiva , MZ	Uspostavljen trenutno optimalan vodni režim u ZS	V	B, V
E.1.1.9. Poboljšati i održavati evidenciju o riziku od plavljenja njiva i naselja radi podrške proceni rizika i određivanja prioriteta budućih akcija - Eksperimentalno praćenje efekta podignutog nivoa vode (na max nivo 94 na letvici crne stанице) u dogovoru sa Vodama Vojvodine. Popis plavljenih parcela nakon novog zvanično usvojenog nivoa vode na crnoj stanci Trskovača. Utvrditi površine plavljenih parcela. Utvrditi prioritetne lokacije (kritičnih parcela) za intenzivnije praćenje stanja i preduzimanje alternativnih mera promene namene, zamene ili otkupa .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VP, ZP, MZ	Ustanovljen mehanizam monitoringa stanja. Popis plavljenih parcela . Utvrđene površine plavljenih parcela. Utvrđene prioritetne lokacije (kritičnih parcela) .	V	B, KD, V
E.1.1.10. Promena namene zemljišta na kritičnim poljoprivrednim parcelama - Istražiti perspektivu poljoprivrede u nižim delovima ZS i opcije kako poljoprivrednu učiniti održivom i ekološkom .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	Poljoprivredni i biološki fakulteti , JLS, VP	Istraživanje obavljeno . Usvojen Program korišćenja poljoprivrednog zemljišta u ZS .	S	B, KD, V
E. 1.1.11. Izraditi elaborat rekonstrukcije postojećih hidrograđevinskih i melioracionih objekata radi regulisanja vodnog režima u cilju revitalizacije prostora i povećanja biodiverziteta .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	Integralno planiranje , VP, ZP	Izrađeni integralni i sektorski planovi i projekti . Vodoprivredna preduzeća uskladjuju svoje aktivnosti sa merama zaštite prirode naTrskovači .	V	B, V
E. 1.1.12. Realizacija usvojenih opcija iz Programa korišćenja poljoprivrednog zemljišta u ZS kroz projekte .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP, OCD , P	Broj realizovanih projekata .	S	B, KD
E. 1.1.13. Otkup ili zamena zemljišta (kritičnih parcela) - Formiranje fonda za otkup zemljišta u ZS; Otkup kritičnih poljoprivrednih parcela u ZS .	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	Ministarstvo, JLS, MZ, ZP	Broj i površina otpakupljnih parcela Iznos sredstava u fondu .	S	B, KD
E. 1.1.14. Sprovesti planove obnove i/ili očuvanja ekosistema sa prioritetom očuvanja postojećih fragmenata vlažnih staništa i sprečavanja njihove dalje fragmentacije.	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	ZP	Broj sprovedenih planova / popis sprovedenih aktivnosti	S	Ključne ES

² tj. obnovu i/ili očuvanje vrsta i/ili staništa

Park prirode Bosutske šume

Aktivnost	Razdoblje provedbe	Nositelj provedbe	Pokazatelj	Prioritet	ES
F.1.1.1. Izraditi desetogodišnji plan upravljanja nakon donošenja Uredbe o proglašenju Parka prirode Bosutske šume.	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	ZP, Znanstveno – istraživačka institucija	Izrađen plan upravljanja .	V	Sve ES
F.1.1.2. Istražiti pokretače gubitka bioraznolikosti na području Bosutskih šuma i utvrditi m jere za ublažavanje ili izbjegava nje njihovog utje caja s posebnim naglaskom na uspostavljanje uvjeta za optimalni (prirodni) režim plavljenja .	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	Integralno planiranje , ZP, VP	Izrađena kraća studija (izvješće) s popisom operativnih mjer.	V	B, DD, V
F.1.1.3. Definirati poligone s različitim razinama ugroženosti ekosustava , kao i dijelove područja s najvećim potencijalom za zaštitu i obnovu u funkciji poboljšanja kapaciteta ekosustava za pružanje odabranih (ključnih) usluga.	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	ZP	Izrađen a kraća studija (izvješće) s popisom prioriteta (lokaliteta) za obnovu .	V	Ključne ES
F.1.1.4. Izraditi plan(ove) za obnovu i/ili očuvanje ekosustava koji će uključivati jasne i mjerljive ciljeve te popis m jera (aktivnosti) potrebnih za njihovu realizaciju.	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	ZP	Broj izrađenih planova .	V	Sve ES
F.1.1.5. Provesti tzv . „odgovarajuću procjenu“ prema Direktivi o staništima kako bi se procijenio utjecaj planova i projekata na staništa i vrste Parka prirode.	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	ZP	Status zaštite definiran strukturom i funkcijama staništa te budućim mogućnostima njegovog obnavljanja .	S	Sve ES
F.1.1.6. Razvoj partnerstva za upravljanje vodnim problemom u PP Bosutskе šume - utvrđivanje uloga i odgovornosti nadležnih za upravljanje vodnim problemom, uključujući način komunikacije i su radnje.	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	ZP, VP, Š, L, MZ, OCD	Ojačane društvene veze unutar lokalnih zajednica . Partnerstvo donosi promjene i ima pozitivan utjecaj.	V	B, V
F.1.1.7. Razvoj p artnerstva za upravljanje korištenjem nedrvnih šumskih proizvoda (tartufa).	1 - 3 GODINE (2020. – 2023.)	ZP, VP, Š, L, MZ, OCD, nadležno ministarstvo , sakupljači tartufa	Partnerstvo donosi promjene i ima pozitivan utjecaj.	V	B, DD
F.1.1.8. Izraditi elaborat za unaprjeđenje vodnog režima u cilju revitalizacije prostora, smanjenja sušenja higrofilnih šuma hrasta lužnjaka, povećanja bioraznolikosti i smanjenja rizika od poplava za stanovništvo .	3 – 6 GODINA (2023. – 2026.)	Integralno planiranje , VP, ZP	Izrađen elaborat . Vodoprivredna poduzeća usklađuju svoje aktivnosti s mjerama zaštite prirode u PP Bosutskе šume .	V	B, DD, V
F.1.1.9. Izraditi plan unaprjeđenja tradicionalnog ekstenzivnog stočars tva (uzgoj svinja) u Bosutskim šumama u cilju unaprjeđenja višenamjenskog gospodarenja šumama .	3 – 6 GODINA (2023. – 2026.)	ZP, OCD, P	Izrađen plan .	S	B, KD
F.1.1.10. Provesti planove obnove i/ili očuvanja ekosustava s prioritetom očuvanja postojećih fragmenata vlažnih staništa i sprječavanja njihove dalj nje fragmentacije.	3 – 10 GODINA (2023. – 2030.)	ZP	Broj provedenih planova / popis provedenih aktivnosti .	S	Ključne ES

Specijalni rezervat prirode Zasavica

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
G.1.1.1. Izraditi studiju i/ili naučno - istraživački projekat kojim bi se sagledali stanje, ispunjenje strateških ciljeva i mera zaštite ekosistema, kao i uslovi i način korišćenja kroz ekosistemске usluge po isteku 10-godišnjeg perioda zaštite 2012-2021, a za novi period do 2030. godine .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, Naučno – istraživačka institucija	Izrađena studija i/ili naučno - istraživački projekat	V	Sve ES
G.1.1.2. Oceniti konzervacioni status Natura 2000 staništa i ključnih vrsta na području SRP Zasavica i proceniti efikasnost sprovedenih mera zaštite na osnovu poređenja sa konzervacionim statusom procenjenim 2010. godine .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Izrađena studija sa kartma staništa i ključnih vrsta.	V	Biodiverzitet
G.1.1.3. Izvršiti zoniranje (definisanje oblasti sa različitim nivoima ugroženosti biodiverziteta) te delove područja sa najvećim potencijalom za zaštitu i obnovu u funkciji poboljšanj a kapaciteta ekosistema za pružanje odabranih (ključnih) usluga .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Izrađena kraća studija (izveštaj) sa listom prioriteta (lokaliteta) za obnovu	V	Ključne usluge
G.1.1.4. Izraditi plan za obnovu i/ili očuvanje ekosistema ¹ na području Rezervata koji će uključivati jasne i merljive ciljeve, kao i popis mera (aktivnosti) potrebnih za dostizanje istih .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Izrađen plan obnove ekosistema	V	Sve ES
G.1.1.5. Sprovesti planove obnove i/ili očuvanja ekosistema sa prioritetom očuvanja staništa i vrsta sa lošim konzervacionim statusom .	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	ZP	Broj sprovedenih planova / popis sprovedenih aktivnosti	S	Ključne ES
G.1.1.6. Razviti partnerstva za upravljanje vodnim problemom u SRP Zasavica - utvrđivanje uloga i odgovornosti nadležnih za upravljanje vodnim problemom, uključujući način komunikacije i saradnje.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VP, P, MZ, OCD	Ojačane društvene veze unutar lokalnih zajednica. Partnerstvo donosi promene i ima pozitivan uticaj	V	B, V
G.1.1.7. Obezbeđenje optimalnog vodnog režima u Rezervatu – odabrat i usvojiti zajedničku realnu opciju koja će obezbiti optimalan vodni režim sa stanovišta VP i ZP i poljoprivrednika.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VP, P, MZ	Uspostavljen optimalan vodni režim u ZS	V	B, V

¹ tj. obnovu i/ili očuvanje vrsta i/ili staništa

Specijalni rezervat prirode Zasavica

G.1.1.8. Poboljšati i održavati evidenciju o riziku od plavljenja njiva i naselja radi podrške proceni rizika i određivanja prioriteta budućih akcija - Nastavak rada na praćenju plavljenja kritičnih parcela.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VP, ZP, MZ	Ustanovljen mehanizam monitoringa stanja. Popis kritično plavljenih parcela Utvrđene površine plavljenih parcela.	V	B, KD, V
G.1.1.9. Promena namene zemljišta na kritičnim poljoprivrednim parcelama - Istražiti perspektivu poljoprivrede u nižim delovima Rezervata i opcije kako poljoprivrednu učiniti održivom i ekološkom.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	Poljoprivredni i biološki fakulteti, JLS, VP	Istraživanje obavljeno Usvojen Program korišćenja poljoprivrednog zemljišta u ZS	Srednji	B, KD, V
G.1.1.10. Izraditi elaborat rekonstrukcije postojećih hidrograđevinskih i melioracionih objekata radi regulisanja vodnog režima u cilju revitalizacije prostora i povećanja biodiverziteta.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	Integralno planiranje, VP, ZP	Izrađeni integralni i sektorski planovi i projekti Vodoprivredna preduzeća usklađuju svoje aktivnosti sa mjerama zaštite prirode na području SRP Zasavica	V	B, V
G.1.1.11. Realizacija usvojenih opcija iz Programa korišćenja poljoprivrednog zemljišta u Rezervatu - kroz projekte.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP, OCD, P	Broj realizovanih projekata	S	B, KD
G.1.1.12. Otkup ili zamena kritičnih poljoprivrednih parcela u Rezervatu.	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	Ministarstvo, JLS, MZ, ZP	Broj i površina otpkupljnih parcela	S	B, KD

Korak 1.2: Praćenje obnove i/ili očuvanja ekosistema te analiza ostvarenog

Pojašnjenje skraćenica

Nosilac realizacije: OCD = organizacije civilnog društva; L = lovstvo; P = poljoprivreda; Š = šumarstvo; VG = vodno gospodarstvo; ZP = zaštita prirode; JLS = jedinice lokalne samouprave, ZS = zaštićeno stanište, VP = vodoprivreda, MZ = Ministarstvo znanosti

Prioritet: N = nizak, S = srednji, V = visok

Ekosistemske usluge: ES = relevantne usluge ekosistema čiji kvalitet i/ili opseg želimo da poboljšamo pojedinom aktivnošću; B = biodiverzitet; DD = divlja dobra; KD = kultivisana dobra; KU = kulturološke usluge; KL = usluge regulacije klime; TR = turizam i rekreacija bazirani na prirodi; V = vodne usluge..

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
A.1.2.1. Revizija planova obnove i/ili očuvanja - na polovini sproveđenja plana sagledati i po potrebi prilagoditi postojeće aktivnosti na zaštiti i obnovi ekosistema .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	OCD i/ili ZP u partnerstvu s relevantnim stejkholderima	Izrađen izv eštaj s popisom revidiranih aktivnosti.	V	Sve ES, naročito B
A.1.2.2. Evaluacija sproveđenja aktivnosti Akcionog plana projekta EcoWET i akcionalih planova pilot područja .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	OCD i/ili ZP uz konsultovanje s relevantnim stejkholderima	Izrađen izv eštaj.	V	Sve ES, naročito B
A.1.2.3. Ponoviti kvantifikaciju i vrednovanje ES i pritom: ➤ sprovesti u poredu evaluaciju neto ekonomske vrijednosti između stvarnog i željenog alternativnog stanja; ➤ istražiti da li je stvorena nova vrijednost u EcoWET području; ➤ istražiti postoje li negativni trendovi u području; ➤ istražiti postoje li i pozitivni trendovi u području .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	OCD i/ili ZP u z konsultovanje s relevantnim stejkholderima	Izrađena studija (izveštaj) koja će odgovoriti na pitanja navedena u aktivnosti te istražiti da li su predloženi elevi EcoWET pilot područja proglašena zaštićenima, odnosno proširena i obnovljena i deo šire mreže.	V	Sve ES
A.1.2.4. Istražiti dodatne mogućnosti za očuvanje i obnovu ekosistema vlažnih područja u poplavnim rečnim dolinama do željenog alternativnog stanja .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	OCD i/ili ZP uz konsultovanje s relevantnim stejkholderima	Izrađen izvještaj.	S	Sve ES, naročito B

Aktivnosti specifične za pojedino pilot područje

Posebni ornitološki rezervat Podpanj i ribnjaci Donji Miholjac

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
B.1.2.1. Sprovoditi monitoring usp ešnosti sprovedene revitalizacije POR Podpanj .	3 - 10 GODINA (2023 – 2030)	OCD i/ili ZP	Izrađen i zveštaj s ocenom usp ešnosti sprovedene revitalizacije.	V	B, DD, KL, KU, TR, V

Sjeverno hrvatsko Podunavlje

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
C.1.2.1. Sprovoditi monitoring usp ešnosti sprovedene revitalizacije severnog dela (duž Zelenog otoka), središnjeg dela i zapadnog ogranka Zmajevačkog dunavca i Monjoroškog dunavca .	3 - 10 GODINA (2023 – 2030)	OCD i/ili ZP	Izrađen izveštaj s ocenom usp ešnosti sprovedene revitalizacije.	V	B, DD, KL, KU, TR, V

Spačvanski bazen

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
D.1.2.1. Sprovoditi monitoring usp ešnosti sprovedene revitalizacije odabranih vlažnih i močavnih staništa .	3 - 10 GODINA (2023 – 2030)	OCD i/ili ZP	Izrađen izvještaj s oceno m usp ešnosti sprovedene revitalizacije.	V	B, DD, KL, KU, TR, V

Bara Trskovača

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
E.1.2.1. Monitoring kvantiteta i kvaliteta vode u ZS – monitoring promena, Studija praćenja stanja/monitoringa kao jedna od etapa ekohidroloških istraživanja za dalje upravljanje površinskim i podzemnim vodama .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VG	Dovoljna količina vode dobrog kvaliteta Minimum: Fotografije vodnih tela svake godine u isto vreme i na istom mestu	V	B, V
E.1.2.2. Monitoring biodiverziteta – Program monitoringa za obezbeđivanja podataka za uspostavljanje informacionog sistema . Monitoring promena. Monitoring populacija linjaka i zlatnog karaša, kao i drugih vrsta životinja (ptice, dabar) .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Dobar konzervacioni status ključnih vrsta i Natura 2000 staništa u ZS. Minimum: Fotografije predela i staništa specifičnih biljnih vrsta svake godine u isto vreme i na istom mestu	V	B

Bosutske šume

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
F.1.2.1. Monitoring nivoa podzemnih voda – kao jedna od etapa ekohidroloških istraživanja .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VP	Studija praćenja stanja/monitoringa . Fotografije podučja svake godine u isto vreme i na istom mestu .	V	B, V
F.1.2.2. Monitoring biodiverziteta – Program monitoringa za obezbeđivanja podataka za uspostavljanje informacionog sistema . Monitoring promena .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Dobar konzervacioni status ključnih vrsta i Natura 2000 staništa u PP. Minimum: Fotografije predela i staništa specifičnih biljnih vrsta svake godine u isto vreme i na istom mestu .	V	B

Specijalni rezervat prirode Zasavica

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
G.1.2.1. Monitoring kvantiteta i kvaliteta vode u Rezervatu – monitoring promena, kao jedna od etapa ekohidroloških istraživanja za integralno upravljanje vodama.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP, VP	Studija praćenja stanja/monitoringa . Fotografije vodnih tela svake godine u isto vreme i na istom mestu .	V	B, V
G.1.2.2. Monitoring biodiverziteta – Program monitoringa za obezbeđivanja podataka za uspostavljanje informacionog sistema . Monitoring promena konzervacionog statusa Natura 2000 .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Dobar konzervacioni status ključnih vrsta i Natura 2000 staništa u ZS. Minimum: Fotografije predela i staništa specifičnih biljnih vrsta svake godine u isto vreme i na istom mestu .	V	B

SPECIFIČNI CILJ 2: Unapređenje institucionalnog okvira u funkciji poboljšanja usluga ekosistema

Korak 2.1: Integracija obnove i/ili očuvanja ekosistema u planske dokumente zaštite prirode i dokumente drugih sektora

Pojašnjenje skraćenica

Nosilac realizacije: OCD = organizacije civilnog društva; L = lovstvo; P = poljoprivreda; Š = šumarstvo; VG = vodno gospodarstvo; ZP = zaštita prirode; JLS = jedinice lokalne samouprave, ZS = zaštićeno stanište, VP = vodoprivreda, MZ = Ministarstvo znanosti

Prioritet: N = nizak, S = srednji, V = visok

Ekosistemске usluge: ES = relevantne usluge ekosistema čiji kvalitet i/ili opseg želimo da poboljšamo pojedinom aktivnošću; B = biodiverzitet; DD = divlja dobra; KD = kultivisana dobra; KU = kulturološke usluge; KL = usluge regulacije klime; TR = turizam i rekreacija bazirani na prirodi; V = vodne usluge..

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
Integracija obnove i/ili očuvanja ekosistema u planska dokumenta zaštite prirode – Hrvatska					
A.2.1.1. Integrirati aktivnosti predložene ovim Akcionim planom (uključujući akcione planove pilot područja) u planove upravljanja zaštićenim područjima (tj. odgovarajuće planske dokumente na godišnjoj razini) te planove upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Broj integrisanih planova / mera (aktivnosti).	V	Sve ES, naročito B
Integracija obnove i/ili očuvanja ekosistema u planska dokumenta zaštite prirode – Srbija					
A.2.1.2. Akcioni plan za unapređenje ekosistemskih usluga projekta EcoWet ugraditi u novi desetogodišnji plan upravljanja i godišnje planove upravljanja zaštićenog područja .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	ES prisutne u desetogodišnjem planu upravljanja i godišnjim planovima upravljanja zaštićenog područja .	V	V, KU, Ostale ES
A.2.1.3. Ciljeve akcionog plana ugraditi u Ciljeve upravljanja zaštićenim područjem, a aktivnosti iz Akcionog plana specifične za pilot područje u graditi u odgovarajuće zadatke i aktivnosti godišnjih njih programa zaštite i razvoja .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Opis postojećeg i željenog stanja pružanja ES	V	V, KU, Ostale ES
A.2.1.4. Definisati indikatore ES, praćenje napretka i rano upozoravanje na probleme. Na bazi urađene prve procene ES (EcoWET) obezbediti kapacitet za upravljanje područjem sa aspekta i u korist ES. Navesti listu mogućih upravljačkih akcija za održavanje ili obnavljanje strukture i funkcionisanja ekosistema za postizanje željenih usluga ekosistema .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	U Planu upravljanja: Definisano praćenje ES Obezbeđen kapacitet za upravljanje ES Navedene moguće upravljačke akcije za ES	V	V, KU, Ostale ključne ES

A.2.1.5 . Kvantitativnu ekonomsku novčanu procenu ES ugraditi u poglavlje „VIII - Planirane aktivnosti na održivom korišćenju prirodnih vrednosti, razvoju i uređenju prostora za održivo korišćenje područja u ekonomskom smislu .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP	Kvantitativna ekonomска новчана процена ES уградена у планиране активности	S	V, KU, Ostale ES
A.2.1.6 . Realizaciju pratiti putem godišnjih izveštaja o ostvarivanju programa razvoja, izveštaja o ostvarenju plana upravljanja i izveštajao se ovođenju pojedinačnih programa .	1 – 10 GODINA (2020 – 2030)	ZP	ES prisutne u sledećim izveštajima: Godišnji izveštaj o ostvarivanju programa razvoja, Izveštaj o ostvarenju plana upravljanja Izveštaj o sprovođenju pojedinačnih programa.	V	Sve relevantne ES
Integracija obnove i/ili očuvanja ekosistema u dokumente drugih sektora - Hrvatska i Srbija					
A.2.1.7. Utvrditi relevantne sektore koji koriste prirodne resurse ili utiču na ekosisteme i usluge koje oni pružaju na predmetnom području .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Izrađeni izveštaji s popisom relevantnih stejkholdera.	V	Sve ES, naročito B
A.2.1.8. Analizirati planske dokumente i dokumente sektorske politike odabranih sektora (ciljeve, planove i strategije, poticajne mјere, tehnike i procese prostornog planiranja) te istražiti mogućnost integrisanja mjerama za obnovu i/ili očuvanje ekosistema .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Broj (popis) analiziranih planinskih dokumenta i dokumenata sektorskih politika.	V	Sve ES, naročito B
A.2.1.9. Proučiti prostorne planove šireg predmetnog područja te istražiti mogućnosti alternativnog korišćenja (prenamene) zemljišta na istraživanom području (land use) u svrhu obnove dodatnih površina pod ekosistemima od interesa .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	OCD i/ili ZP	Izrađena studija izvedivosti; broj (površina) lokaliteta/parcela gde je moguća prenamena.	S	Sve ES, naročito B
A.2.1.10. Istražiti mogućnost dodatnog investiranja u svrhu zaštite, obnove i održivog korišćenja ekosistema područja .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	OCD	Izrađen izveštaj.	N	Sve ES, naročito B

Aktivnosti specifične za pojedino pilot područje

Posebni ornitološki rezervat Podpanj i ribnjaci Donji Miholjac

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
B.2.1.1. Ugradnja područja Stare Drave u prostorni plan Grada Donji Miholjac u kategoriji naročito vrednog prirodnog krajolika, a naknadno i u odgovarajućoj kategoriji zaštite (u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode) .	1 - 6 GODINA (2020 – 2023)	JLS	Objavljene izmene i dopune prostornog plana Grada Donji Miholjac.	V	B, DD, KL, KU, TR, V
B.2.1.2. Ugradnja aktivnosti neophodnih za održivo upravljanje POR Podpanj i lokalitetom Stara Drava kod Donjeg Miholjca u plan upravljanja relevantnim područjem ekološke mreže .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	ZP	Ugrađene aktivnosti (mere) u plan upravljanja relevantnim područjem ekološke mreže.	V	B, DD, KL, KU, TR, V

Sjeverno hrvatsko Podunavlje

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
C.2.1.1. Ukloniti zaključke o mogućnostima smanjenja intenziteta čišćenja melioracijskih kanala u relevantne sektorske dokumente vodnog gospodarstva .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG	Ugrađene aktivnosti (mere) u relevantne sektorske dokumente vodoprivrede .	S	B, DD, KU, KL, V
C.2.1.2. Integracija mera zaštite prirodnih neutvrđenih obala u sektorske dokumente vodoprivrede te upravljanja, obnove i unapređenja plovног puta rijeke Dunav.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG	Ugrađene adekvatne aktivnosti (mere) u sektorske dokumente vodoprivrede te upravljanja, obnove i unapređenja plovног puta rijeke Dunav.	V	B, DD, KU, V
C.2.1.3. Integracija mera zaštite mreže rečnih otoka u sektorske dokumente upravljanja, obnove i unapređenja plovног puta rijeke Dunav.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG	Ugrađene adekvatne aktivnosti (mere) u sektorske dokumente upravljanja, obnove i unapređenja plovног puta rijeke Dunav	V	B, KU
C.2.1.4. Integracija Plana razvoja turizma i rekreacije zasnovanih na prirodi u relevantne sektorske dokumente .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	JLS	Ugrađene adekvatne aktivnosti (mere) iz Plana razvoja turizma i rekreacije zasnovanih na prirodi u relevantna sektorska dokumenta .	S	B, KU, TR

Spačvanski bazen

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
D.2.1.1. Integracija Plana održavanja retencijskog kapaciteta Spačvanskog bazena u relevantne sektorske dokumente vodoprivrede .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	VG	Ugrađene adekvatne aktivnosti (mere) u relevantne sektorske dokumente vodoprivrede .	V	B, DD, KL, KU, TR, V

Bara Trskovača

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
E.2.1.1. Analizirati planske dokumente i dokumente vodoprivrede i istražiti mogućnost integrisanja mera za obnovu i/ili očuvanje ekosistema ZS Bare Trskovače .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Broj analiziranih planskih dokumenta i dokumenata sektorskih politika	V	B, V

Park prirode Bosutske šume

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
F.2.1.1. Analizirati planske dokumente i dokumente vodoprivrede i šumarstva te istražiti mogućnost integrisanja mera za obnovu i/ili očuvanje ekosistema Parka prirode Bosutske šume .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Broj analiziranih planskih dokumenta i dokumenata sektorskih politika	V	B, V

Specijalni rezervat prirode Zasavica

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
G.2.1.1. Analizirati planske dokumente i dokumente vodoprivrede te istražiti mogućnost integrisanja mera za obnovu i/ili očuvanje ekosistema SRP Zasavica .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Broj analiziranih planskih dokumenta i dokumenata sektorskih politika	V	B, V

SPECIFIČNI CILJ 3: Stvaranje baze znanja, umrežavanje i razvoj kapaciteta

Korak 3.1: Stvaranje baze znanja, umrežavanje i razvoj kapaciteta

Pojašnjenje skraćenica

Nosilac realizacije: OCD = organizacije civilnog društva; L = lovstvo; P = poljoprivreda; Š = šumarstvo; VG = vodno gospodarstvo; ZP = zaštita prirode; JLS = jedinice lokalne samouprave, ZS = zaštićeno stanište, VP = vodoprivreda, MZ = Ministarstvo znanosti

Prioritet: N = nizak, S = srednji, V = visok

Ekosistemski usluge: ES = relevantne usluge ekosistema čiji kvalitet i/ili opseg želimo da poboljšamo pojedinom aktivnošću; B = biodiverzitet; DD = divlja dobra; KD = kultivisana dobra; KU = kulturno-umjetničke usluge; KL = usluge regulacije klime; TR = turizam i rekreacija bazirani na prirodi; V = vodne usluge..

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
A.3.1.1. Prikupiti i analizirati iskustva stećena iz prethodnih aktivnosti na zaštiti i obnovi ekosistema .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Izrađena studija (izveštaj).	S	Sve ES, naročito B
A.3.1.2. Uspostaviti razmenu iskustva sa interesnim grupama uključenim u postojeće aktivnosti, slične projekte i inicijative u svrhu: ➤ sticanja podrške prilagodljivom upravljanju i promovisanju održivosti ➤ pružanja primera dobre prakse za motivisanje drugih ZP ➤ obuke i uključenja lokalne vlasti .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD i/ili ZP	Broj kontaktiranih interesnih grupa / umreženih interesnih grupa / sklopljenih partnerstava .	S	Sve ES, naročito B
A.3.1.3. Stvoriti bazu znanja o najboljim iskustvima i postupcima za obnovu i/ili očuvanje ekosistema vlažnih područja u poplavnim rečnim dolinama .	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	OCD i/ili ZP	Izgrađena baza znanja (broj referenci) .	N	Sve ES, naročito B
A.3.1.4. Istražiti poстоjeći šire podrške zaštiti prirode područja i povećati uticaj na odlučivanje .	6 – 10 GODINA (2026 -2030)	OCD	Rezultati sprovedene ankete među interesnim grupama / broj učesnika u realizaciji aktivnosti / broj učesnika na radionicama, okruglim stolovima / broj sastanaka na kojima su rukovodioči aktivnosti učestvovali (lokalna samouprava, javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima , drugi sektori) .	N	B

A.3.1.5. Razviti kapacitete za upravljanje ključnim uslugama ekosistema - razmotriti sve komponente donošenja odluka i upravljanja, oceniti postojeće kapacitete i, prema potrebi, predložiti prikladne mere za razvoj kapaciteta.	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	ZP	Izrađena studija (izveštaj) s ocenom postojećih kapaciteta za upravljanje ključnim ES i predloženim meraama za razvoj kapaciteta.	V	Sve ES
A.3.1.6. Osigurati održive, finansijski i društveno prihvatljive mehanizme za naučno - istraživački rad i edukaciju o obnovi i zaštiti ekosistema i ublažavanju davanja prepoznatih pokretača gubitka biodiverziteta.	1 – 10 GODINA (2020 – 2030)	ZP, Fakulteti , OCD	Uspostavljena saradnja i dogovor sa obrazovnim i naučno -istraživačkim institucijama .	S	Zaštita i revitalizacija staništa
A.3.1.7. Organizovati edukativne aktivnosti - eko-kampove (volunteerske radne i/ili istraživačke kampove sa zainteresiranim organizacijama civilnog društva), škole u prirodi itd..	1 – 10 GODINA (2020 – 2030)	ZP, OCD, Škole, Fakulteti	Broj održanih eko - kampova, škola u prirodi i sl. manifestacija.	S	Ključne ES
A.3.1.8. Edukovati posetioce zaštićenih pilot područja o ulozi očuvanih ekosustava u pružanju različitih usluga i dobrobiti.	1 – 10 GODINA (2020 – 2030)	ZP, Vodiči	Broj izdanih informativnih letaka (brošura); broj postavljenih tabli; broj organiziranih tura u sklopu kojih je sprovedena pomenuta edukacija i sl.	S	Ključne ES
E.3.1.9. Uspostaviti razmenu iskustva sa akterima uključenim u postojeće aktivnosti, slične projekte i inicijative u svrhu: ➤ sticanja podrške prilagodljivom upravljanju i promovisanju održivosti ➤ pružanja pri mera dobre prakse za motivisanje drugih ZP ➤ obuke i uključenja lokalne vlasti .	1 - 3 GODINE (2020 – 2023)	OCD, L, P, Š, VP, ZP, MZ	broj kontaktiranih, odnosno umreženih aktera / zainteresovanih strana sklopljenih sporazuma o saradnji	S	Sve ES
A.3.1.10. Stvoriti bazu znanja o najboljim iskustvima i postupcima za obnovu i/ili očuvanje ekosistema vlažnih područja u plavnim rečnim dolinama.	3 – 6 GODINA (2023 – 2026)	ZP	baza znanja (broj referenci)	S	Sve ES

Korak 3.2: Diseminacija rezultata obnove i/ili očuvanja ekosistema te unapređenja institucionalnog okvira

Pojašnjenje skraćenica

Nosilac realizacije: OCD = organizacije civilnog društva; L = lovstvo; P = poljoprivreda; Š = šumarstvo; VG = vodno gospodarstvo; ZP = zaštita prirode; JLS = jedinice lokalne samouprave, ZS = zaštićeno stanište, VP = vodoprivreda, MZ = Ministarstvo znanosti

Prioritet: N = nizak, S = srednji, V = visok

Ekosistemske usluge: ES = relevantne usluge ekosistema čiji kvalitet i/ili opseg želimo da poboljšamo pojedinom aktivnošću; B = biodiverzitet; DD = divlja dobra; KD = kultivisana dobra; KU = kulturno-umetničke usluge; KL = usluge regulacije klime; TR = turizam i rekreacija bazirani na prirodi; V = vodne usluge..

Aktivnost	Period realizacije	Nosilac realizacije	Pokazatelj	Prioritet	ES
A.3.2.1. Redovno izv. eštavati o iskustvu stečenom sprovodenjem aktivnosti obnove i/ili očuvanja ekosistema radi stjecanja podrške interesnih grupa prilagodljivom upravljanju te poboljšanja uspešnosti budućih akcija na očuvanju i obnovi ekosistema .	1 – 10 GODINA (2020 – 2030)	OCD i/ili ZP u partnerstvu s relevantnim interesnim grupama	Godišnji izvještaji za širu javnost o napretku u ostvarivanju Specifičnog cilja 1.	V	Sve ES, naročito B
A.3.2.2. Redovno izv. eštavati o iskustvu stečenom sprovodenjem aktivnosti unapređenja institucionalnog okvira (<i>lessons learned</i>) radi diseminacije prim. era dobre prakse.	1 – 10 GODINA (2020 – 2030)	OCD i/ili ZP u partnerstvu s relevantnim interesnim grupama	Godišnji izvještaji za širu javnost o napretku u ostvarivanju Specifičnog cilja 2.	S	Sve ES, naročito B
A.3.2.3. Periodično izveštavati o rezultatima monitoringa u sklopu Programa monitoringa zaštićenih pilot područja.	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	OCD i/ili ZP u partnerstvu s relevantnim interesnim grupama	Periodični izveštaji o rezultatima monitoringa .	S	Sve ES, naročito B
A.3.2.4. Periodično izveštavati o ostvarivanju Akcionog plana sa naglaskom na rezultate postignute u unaprijeđenju ključnih usluga ekosistema i ostvarenju plana upravljanja sa aspektima i u korist ES.	3 – 10 GODINA (2023 – 2030)	OCD i/ili ZP u partnerstvu s relevantnim interesnim grupama	Godišnji izvještaji o ostvarivanju programa razvoja, Godišnji izvještaji o rezultatima postignutim u unaprijeđenju ključnih usluga ekosistema Izveštaji o ostvarenju plana upravljanja Izveštaji o sprovodenju pojedinačnih programa	S	Sve ES

Interreg - IPA CBC

Croatia - Serbia

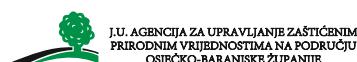
This publication has been produced with the assistance of the European Union.

The contents of this publication are the sole responsibility of Pokret gorana Sremske Mitrovice and can in no way be taken to reflect the views of the European Union

Ova publikacija je štampana uz podršku Evropske unije.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Pokreta Gorana Sremske Mitrovice i ni na koji način se ne može smatrati da odražava stavove Evropske unije

Projektni partneri:

Ovaj projekt financira Europska unija
This project is funded by the European Union

Projekt sufinanciraju

Općina Bilje

HRVATSKE VODE

